

BALMES AMAGADES DEL TERME DE TAVERTET II

Continuant la recerca de racons perduts del terme de Tavertet presentem aquí cinc noves balmes, que ens parlen de les formes de vida dels antics habitants d'aquestes contrades. Totes cinc tenen un accés complicat, però són molt interessants i la seva descoberta és força gratificadora.

La Baumallera, que del sostre en feien l'era.

Foto: Rafael Sevilla

La Baumallera

Es tracta d'una de les balmes més importants de Tavertet, no per la seva especial bellesa o la seva localització, sinó perquè va ser l'última balma habitada que hi va haver al municipi. En efecte, es diu que en aquesta balma va viure una senyora fins l'any 1890.

Es tracta d'una balma normal, situada sota una enorme roca, amb la part superior bastant plana. Per aquest fet es deia "A la Baumallera, del sostre en feien l'era". Encara poden observar-se, entre l'espessa brolla que actualment l'envolta, les restes dels seus murs exteriors, així com la distribució de les seves habitacions, a més del quintà i el camí que hi arribava. A les parets de la roca poden observar-se encara avui dia restes de rajoles, taques de pintura i fum.

Entrada a la balma de la Palla.

Foto: Rafael Sevilla

El camí per arribar-hi no és fàcil de trobar, malgrat que es troba molt propera a la carretera de l'Esquirol a Tavertet i que la gran roca que la cobreix s'aprecia perfectament des de lluny. La balma és a la riba dreta del torrent de Baumallera, just damunt del km 6 de la carretera. Per arribar-hi, la forma més senzilla és baixar a la dreta de la carretera, a uns 40 m abans del km 6, per la riba dreta del torrent. Després de recórrer 30 o 40 m cal buscar el rastre d'un antic camí entre els matolls, molt perdut, que puja fins als voltants de la balma. Una vegada ja es té la gran roca a davant, per entrar-hi cal fer-ho per la part de la dreta, l'únic costat possible, a causa de la gran quantitat d'esbarzers i matolls que hi ha.

Balmes de la Palla

Es tracta d'unes petites balmes, bastant curioses i espectaculars, sobretot per la seva aèria ubicació, que es troben al cingle proper a la casa de Sobiranes, i just davant de les roques de la Corbera. La primera de les balmes és més aviat una petita coveta, foradada en una roca sorrenca. No és gran, però sí pintoresca. La segona balma, malgrat que

és de dimensions semblants a l'anterior, és força espectacular per la seva localització. Es troba situada sobre una gran roca arrodonida, que en la seva part superior té una àmplia superfície plana, que seria el pati de la balma. A la part de dalt hi ha una esquerda molt fonda, que travessa les roques superiors, que serien el 'sostre'. Des d'aquí les vistes de tota la vall del Noguier són senzillament impressionants.

L'accés a les balmes no és evident, més que res perquè no hi ha camí i cal utilitzar una mica la intuïció per a arribar-hi. Prenent com a referència l'encreuament de les pistes que duen fins a la casa de Sobiranes, una des de Trasserra i l'altra des del Km 5 de la carretera de l'Esquirol a Tavertet, a uns 100 m en direcció cap a Sobiranes hi ha una petita esplanada a l'esquerra de la pista, abans d'iniciar el descens cap a la casa. Des d'aquest punt s'ha de baixar el vessant de la muntanya, cap a les roques de la Corbera, seguint la direcció del 'màxim pendent'. Es baixen 100 o 200 m, fins que topem amb el cingle. En aquest punt hi ha el 'sostre' de les balmes que busquem. Per baixar cal trobar una canal amb fort pendent que davalla el cingle entre les roques, encarada cap a la casa del Noguier. Al final de la canal, d'uns 20 m, a la dreta es troba la coveta indicada més amunt. Si continuem uns metres vorejant la roca cap a l'esquerra, arribem ràpidament a l'esplanada de la roca arrodonida, on és la segona balma. Per pujar es pot prendre una altra canal que trobarem continuant la volta a la roca, i que retorna al punt de partida passant per un estret forat. Des de l'esplanada de les balmes de la Palla hi ha un eco amb un retard molt notable i divertit.

Balma de la Mesquita

Bonica balma amb un curiós nom. En català, el terme mesquita pot significar bé un temple musulmà o bé fem. Més aviat sembla que l'origen provingui del segon significat de la paraula que no del primer. Es tracta

d'una balma molt curiosa, amb restes ben patents que va ser habitada. Enmig d'un terreny relativament pla es troben diverses roques de grans dimensions. Sota de la més gran hi ha la balma de Mesquita. L'entrada principal de la balma es troba al costat de ponent on es poden observar encara restes del que serien les parets exteriors de l'habitable i algunes de les parets interiors. La balma continua sota la gran roca, i surt a l'exterior per l'extrem oposat al lloc d'entrada. Al costat de la entrada posterior de la balma hi ha un call roquer molt simpàtic que ens permet endinsar-nos pel caos de roques, i fins i tot poder pujar-ne una. Segurament, la balma de la Mesquita va ser l'habitatge primigeni de la casa de la Clota.

L'accés és senzill, però a causa de l'espessa vegetació no es veuen les roques fins a tenir-les a pocs metres. Per arribar-hi s'ha de prendre el camí vell del Noguier a Sant Miquel de Soreros, que surt de la casa del Noguier. Seguint-lo s'arriba a una porteta de fusta entre dues roques, que barra el pas. Passant la porteta ens endinsarem en el bosc, vorejant la roca de l'esquerra del camí. A uns 100 m trobarem les restes del que va ser la casa de la Clota. A uns 25 m d'aquest punt, seguint en direcció cap a Sant Miquel, es troba la balma de la Mesquita, completament oculta per les alzines.

Balma de la Mesquita, curiós nom per a un bonic indret.

Foto: Rafael Sevilla

Balma del Sucal

Curiosa i interessant balma situada en un lloc inhòspit i allunyat, a la part de ponent del serrat de Santa Cília. Segons Quirze Parés, era una balma-masia que va ser habitada fins a començaments del segle XIX. Encara es poden veure les restes dels murs de l'elemental habitatge i moltes restes de construc-

Encara es poden veure les restes de l'habitatge a la balma del Sucal.

Foto: Rafael Sevilla

cions pels voltants. Es tracta d'una cavitat mitjana, situada sota una gran roca i en l'actualitat completament envoltada d'un espès bosc. Cal suposar que el sòl de l'habitatge està situat més o menys a un metre per sota de l'actual, amb la qual cosa la capacitat de l'habitable seria força més gran del que ara s'aprecia. A la part superior de la gran roca que forma la balma hi han excavats uns forats, que podrien ser tombes antropomorfes o meres cavitats per remullar glans.

Trobar la balma del Sucal no és pas una tasca d'allò més senzilla, ja que no hi ha sender i està completament rodejada d'alzinar. Per arribar-hi cal prendre la pista que va des de l'esplanada de la Creu de Sorerols cap a Santa Cília. Una vegada passats els primers revolts tancats, i quan el camí avança ja més dret, cal ficar-se al bosc cap a la dreta del camí, en un punt en què la vegetació sembla que és una mica menys densa. S'ha de seguir per on sembla que l'alzinar és més clar, di-

Balma de la Cort Fosca, una de les més divertides de Tavertet.

Foto: Rafael Sevilla

agonalment al camí, i arribar a un lloc on el bosc s'obre una mica més. En aquest punt, i tirant una mica a l'esquerra, trobarem la roca que serveix de sostre a la balma, envoltada d'una densa vegetació. La balma està escasament a 100 m del camí.

Balmes de la Cort Fosca

Balmes interessantíssimes. És un dels grups de balmes més curioses, emocionants i divertides de tot el terme de Tavertet. És tota una aventura recórrer tots els seus revolts i descobrir els seus camins ocults. Es tracta d'una balma amb diverses entrades i sortides, i amb moltes esquerdes i forats intercomunicats. L'entrada principal és una balma profunda, d'uns 15 m, amb una obertura àmplia, que es va estrenyent a poc a poc en el sentit ascendent de la muntanya. El seu interior és relativament espaiós, i va minvant a mesura que s'introdueix dintre de la gran roca que li serveix de sostre. Entrant fins al fons de la balma es veu una mica de llum, i efectivament, la 'sortida del darrere' comunica amb una altra petita balma que s'obre a l'exterior havent travessat tota la roca pel seu interior. Des de l'entrada d'aquesta segona balma es pot pujar fins a la part superi-

or de la roca per un call roquer molt emocionant, que a vegades s'eixampla i a vegades s'estreny i fins i tot, en el tram final, obliga al visitant a avançar arrossegant-se per una estreta esquerra. Les vistes des de la part superior de la roca són molt boniques: les terres del Villaret de Baix, Collformic, cingles del Pla del Vinyal, el Barretó, etc.

L'accés a aquesta balma tan excitant no és del tot senzill, encara que bé val la pena l'esforç que requereix. Situats a la casa del Villaret de Baix, s'ha de continuar per una petita senda que surt una vegada passada la casa, per sobre d'una fonteta. Pujant per aquest viarany uns 50 m s'arriba a un altre

camí més ample, que va bastant horitzontal i que cal seguir cap a l'esquerra. A uns 200 o 300 m cal agafar un camí secundari que surt cap a la dreta, amb fort pendent, una mica tapat per la vegetació i que finalitza uns 50 m més amunt. En aquest moment estem just sota la gran roca i a uns 100 m de l'entrada principal de la balma. Ara cal introduir-se, sense por, per la boscúria, i continuar cap amunt seguint la direcció del 'màxim pendent'. Si un s'hi fixa, es pot anar seguint els rastres de l'antiga senda d'entrada a la balma.

Rafael Sevilla

JCP
pintura

Josep Comajoun

Major, 56
Tel. 93 856 85 45

08511 L'ESQUIROL - STA. M. CORCÓ

El Quintà
CASA RURAL INDEPENDENT

Joan Verdaguer Caralt
676 821 671

c. de Baix, 22 - Tel. 93 886 38 60
08511 Tàrradellas (Osona)
casarural@elquinta.com
www.elquinta.com

FONDA
MARSAL

Manyà, 3
Tel. 93 852 20 86

08569 RUPIT I PRUIT

VALL DE SAU
COLLSACABRA

Consorci per la promoció turística

C. Església, 2 • 08519 TAVÈRNOLES (Barcelona) • Tel. 93 812 22 23 • Fax 93 812 22 77